

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 14. mája 2012 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **M. P.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 2. mája 2012, sp. zn. Tp 31/2012, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie **s a z r u š u j e** vo výroku I.

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **M. P. s a z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 2. mája 2012, sp. zn. Tp 31/2012, výrokom v bode **I.** podľa § 79 ods. 2 Tr. por. zmenil dôvody väzby u obvineného **M. P.** tak, že naďalej sú u neho dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., výrokom v bode **II.** podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, výrokom v bode **III.** podľa § 80 ods. 1 Tr. por. neprijal písomný sľub obvineného, výrokom v bode **IV.** podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neprijal návrh obvineného na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, výrokom v bode **V.** podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal návrh obvineného na nahradenie väzby peňažnou zárukou a výrokom v bode **VI.** podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal návrh **E. M. Ď.** na nahradenie väzby peňažnou zárukou.

Proti tomuto uzneseniu zahlásili sťažnosť hneď po jeho vyhlásení tak obvinený M. P. - napáda tú časť, v ktorej nebolo jeho žiadosti vyhovené, ako aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) - napáda tú časť, v ktorej došlo k zmene dôvodov väzby. Podanú sťažnosť dodatočne písomne zdôvodnil len prokurátor.

V jej písomnom odôvodnení pritom poukázal na to, že obvinený M. P. už pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby konštatoval, že sa rok a pol nezdržiaval v mieste trvalého bydliska a že používal prechodné bydlisko bez prihlásenia, čo však nebolo možné procesne relevantným spôsobom overiť, a teda je zrejmé, že tu šlo o účelové konanie obvineného zamerané na vytvorenie ochranného mechanizmu jeho osoby v prípade, že by bol hľadaný orgánmi činnými v trestnom konaní pre podozrenie z trestnej činnosti. Pokiaľ ide o notársku zápisnicu obsahujúcu čestné vyhlásenie o tom, že sa obvinený zdržiava na určitej adrese, tak táto podľa neho nie je taký prostriedok, ktorý by jednoznačne potvrdzoval pravdivosť konštatovaného faktu, pretože to nebolo potvrdené žiadnymi objektívnymi dôkazmi.

Prokurátor ďalej upozornil na to, že o účelových snahách obvineného vyhnúť sa orgánom činným v trestnom konaní a znemožniť zaistenie jeho osoby pre účely prípadného trestného konania svedčí práve skutočnosť vyplývajúca z výpovede svedka V. M., ktorý výslovne poukázal na prax členov zločineckej skupiny, ktorej bol obvinený členom, keď uviedol, že skupina mala dosah na políciu akonáhle niekto zo skupiny od polície niečo zistil, tak sa členovia skupiny skontaktovali, vypli si telefóny. Je pritom toho názoru, že pre účely rozhodovania o existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nie je v tomto prípade potrebné zadovážiť konkrétny dôkaz, že takto konal aj obvinený M. P., pretože išlo o bežnú prax všetkých členov skupiny a bolo to vlastne jedno z taktických opatrení celej skupiny zameraných na uľahčenie úniku pred trestnou zodpovednosťou.

Čo sa týka hrozby vysokého trestu, považoval za potrebné uviesť, že táto u obvineného reálne existuje a zvýšila sa tým, že mu bolo vznesené obvinenie pre ďalšie trestné činy. V prípade, že bude uznaný vinným zo všetkých trestných činov, za ktoré je v predmetnej trestnej veci stíhaný, možno očakávať uloženie trestu odňatia slobody presahujúceho lehotu až 20 rokov. Na základe toho je preto podľa prokurátora logické

predpokladať, že obvinený sa bude snažiť vytvárať prekážky zabraňujúce uloženiu takejto sankcie a jej vykonaniu. V tejto súvislosti poukázal i na obvineného M. P. (stíhaný taktiež v danej trestnej veci), ktorý potom ako bol Okresným súdom Bratislava I prepustený zo zadržania, odišiel na neznáme miesto a skrýva sa, a to aj napriek skutočnosti, že bol následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vzatý do väzby.

Z dôvodov vyššie uvedených preto prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie v bode I. podľa § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil a podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. s použitím § 194 ods. 2 Tr. por. rozhodol o tom, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. u obvineného M. P. trvajú naďalej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistiac, že obe sťažnosti sú prípustné, boli podané oprávnenými osobami a v zákonom stanovenej lehote podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k takému záveru, že **dôvodná je len sťažnosť prokurátora.**

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ zo 14. novembra 2010, sp. zn. ČVS: PPZ-365/BOK-ZA-2010, bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie o.i. aj M. P. za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., a to na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení.

Obvinený M. P. bol tiež spolu s ďalšími spoluobvinenými vzatý do väzby uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava zo 17. novembra 2011, sp. zn. Tp 88/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo 6. decembra 2011, sp. zn. 3 Tpo 70/2011, a to z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba mu začala plynúť dňa 15. novembra 2011 a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Leopoldov.

O žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu z 18. januára 2012 bolo uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava z 09. februára 2012, sp. zn.

OTp 6/2012, v spojení s uznesením Krajského soudu v Trnave z 28. februára 2012, sp. zn. 3 Tpo 7/2012, rozhodnuté negatívne.

Uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Bratislava z 12. marca 2012 bolo pod sp. zn. ČVS: PPZ-252/BOK-BA-2011, začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie M. P. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., za prečin výtržníctva spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák., za zločin ublíženia na zdraví spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 155 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., a to na skutkovom základe tam uvedenom.

Uznesením toho istého vyšetrovateľa z 11. apríla 2012 došlo k spojeniu jednotlivých trestných vecí vedených proti obvinenému M. P. na spoločné konanie (sp. zn. ČVS: PPZ-252/BOK-BA-2011).

Dňa 05. apríla 2012 podal obvinený M. P. prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, resp. nahradenie väzby písomným sľubom, prípadne dohľadom probačného a mediačného úradníka alebo peňažnou zárukou. Tejto prokurátor nevyhovел a preto ju dňa 19. apríla 2012 spolu so svojím stanoviskom predložil Špecializovanému trestnému súdu na rozhodnutie.

Príslušný sudca pre prípravné konanie vyššie uvedeného súdu následne po predchádzajúcom vypočutí obvineného vydal napadnuté rozhodnutie.

Spisový materiál v predmetnej veci bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený dňa 04. mája 2012 na rozhodnutie.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní

o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

b/ obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej

činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

c/ s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Podľa § 80 ods. 2 Tr. por. súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie oboznámi toho, kto ponúka prevzatie záruky podľa odseku 1 písm. a/ a splňa podmienky na jej prijatie, s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, ktoré odôvodňujú väzbu; obvineného oboznámi s obsahom záruky. Súčasne môže obvinenému súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uložiť splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až písm. c/ alebo písm. e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie rozhodnúť o ponechaní obvineného na slobode alebo o jeho prepustení na slobodu aj vtedy, ak obvinený zložil peňažnú záruku a súd alebo sudca pre prípravné konanie ju prijme. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až písm. c/ alebo písm. e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 4 alebo podľa § 80 ods. 3, možno peňažnú záruku prijať, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu zmenu miesta pobytu. So súhlasom obvineného môže peňažnú záruku zložiť aj iná osoba, ale pred jej prijatím musí byť oboznámená s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, v ktorých sa nachádza dôvod väzby. Na dôvody, pre ktoré peňažná záruka môže pripadnúť štátu, musí sa obvinený a osoba, ktorá peňažnú záruku zložila, vopred upozorniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a predovšetkým s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia dospel k takému záveru, že Špecializovaný trestný súd v Pezinku nerozhodol v predmetnej veci správne a v súlade so zákonom, keď zmenil dôvody väzby u obvineného M. P. tak, že tomuto vypustil väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (výrok I.).

Sťažnostný súd má totiž za to, že tak ako nedošlo v danom prípade k žiadnej zmene, pokiaľ ide o dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyššie spomenutých trestných činov, nenastala tu ani žiadna zmena vo vzťahu k opodstatnenosti trvania dôvodov väzby v pôvodnom rozsahu. Ani skutočnosti uvádzané obvineným, či listiny ním predložené nemôžu pritom na uvedenom závere nič zmeniť.

Je toho názoru, že samotné čestné vyhlásenie o tom, že nehnuteľnosť v mieste trvalého bydliska obvineného sa stala spôsobilou na užívanie a že predmetnú bytovú jednotku bude tento obývať spolu so svojou družkou, nemôže pri súčasnej existencii nižšie uvedených skutočností spôsobiť zánik trvania dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., a to bez ohľadu na to, či všetky predchádzajúce tvrdenia obvineného o jeho bydlisku boli účelové alebo pravdivé.

Čo sa týka odôvodnenosti ďalšieho trvania tzv. útekovej väzby poukazuje potom najvyšší súd predovšetkým na skutočnosti vyplývajúce z výpovede svedka V. M. ohľadom správania sa jednotlivých členov skupiny v prípade záujmu polície o niektorého z nich, na charakter či závažnosť stíhanej trestnej činnosti, ako i v neposlednom rade na hrozbu uloženia vysokého trestu, ktorá sa oproti predchádzajúcim väzobným rozhodnutiam podstatným spôsobom zvýšila po rozšírení obvinenia za ďalšie trestné činy (v tomto smere má význam najmä podozrenie zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák.). Všetky tieto skutočnosti zakladajú dôvodnú obavu z možného správania obvineného predpokladaného v ust. § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Tiež možno na tomto mieste v súvislosti s tým tvrdením obvineného, že dokiaľ nebol vzatý do väzby preberal a dostavoval sa na všetky predvolania, opätovne upozorniť

na tú skutočnosť, že tieto sa týkali veci, kde vystupoval v procesnom postavení svedka, nie obvineného.

Pokiaľ ide pritom o dôvodnosť existencie druhého väzobného dôvodu (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), tak v tomto smere sa sťažnostný súd plne stotožňuje so sudcom pre prípravné konanie, a preto v plnom rozsahu odkazuje na tomu prislúchajúcu časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

A napokon vo vzťahu k neprijatiu ani jednej z ponúknutých náhrad zo strany konajúceho sudcu pre prípravné konanie (výrok III. až VI.) treba uviesť iba toľko, že i v tomto ohľade treba považovať jeho postup za zákonný a správny, nakoľko u obvineného M. P. nie sú dané žiadne také výnimočné okolnosti (§ 80 ods. 2, § 81 ods. 1 Tr. por.), ktoré by takýto procesný postup odôvodňovali.

Z dôvodov vyššie uvedených preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. mája 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová